СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 39. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 16-го ЛЮТОГО 1951. — No. 39. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 16, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

БРАНКА ДЛЯ 18-РІЧНИХ УХВАЛЕНА В КОМІСІЇ

Вашингтон, 14 лютого. — Сенатська комісія збройної служби одноголосно ухвалила законопроєкт для побору 18-річної молоді до війська, одначе під умовою, що наперед будуть покликані всі інші кляси рекрутів. Комісія ухвалила теж програму розбудови флоти коштом двох біліонів долярів. У програму входить будова нового літаконосця місткости 57,000 тон, який буде міг возити атомові бомбовальники. Обі ухвали підуть тепер до повного сенату, де вони будуть піддані під голосування як тільки покінчать дебату над висилкою війська до Европи. Морська програма перейшла вже в палаті 17 січня і тому будова нових і перебудова давних кораблів почнеться негайно. Законопроєкт в справі побору переходить згідно з дорученням сенатської підкомісії підготови. Військова служба має бути продовжена до 26 місяців, а загальний військовий вишкіл має всі вигляди на ухвалу.

Праця в департаменті оборони продовжена до шість днів.

Секретар оборони Джордж Маршал доручив трьом військовим установам продовжити свою дотеперішню працю з 40 годин до 44 або 48 годин тижнево, якщо потрібно зберегти людський матеріял серед теперішнього вимкового стану. Ця зміна досягне близько мільйон цивільних працівників і коло півтретя мільйона вояків та воячок в цілому світі. Цивільні робітники дістануть півтори платні за додаткові години. Військовики не дістануть підвишки.

НЕДОСТАЧА НАУКОВЦІВ ДЛЯ ОБОРОНИ

Вашингтон. — Вилйем Вебстер, голова Ради Розвитку й Дослідів, яка становить дуже тайну секцію в департаменті оборони, виявив турботу про можливу недостачу науковців і досвідчених знавців та спеціялістів у поодиноких ділянках наукової праці. Він заявив, що наукові праці дуже виснажують сили людини і тому на їх місце повинні приходити свіжі одиниці, які дали б спромовність відпочинку особам, які займуть довгий час в якійсь науковій ділянці. На потіху він додав, що цивільні лябораторії й інститути затруднюють значну кількість науковців, які будуть придатні до оборони, коли прийде на це пора. Вебстер сказав кореспондентам, дуже обережно, що справді йде праця над виробом атомових куль для артилерії, коли один кореспондент згадав про недавні вибухи в Лас Веґас у Неваді.

„ЗБОМБАРДУВАЛИ" ФИЛАДЕЛФІЮ

У вівторок 13 лютого відбулося теоретичне „атомове бомбардування" міста Филаделфії. Скинено дві бомби, які спричинили в уяві півтора мільйона жертв і знищили одинадцять з половиною відсотків цілого простору міста. Є це перша проба Адміністрації Федеральної Цивільної Оборони до приготування на можливе нещастя і способи рятунку у великому місті. Друга бомба „впала" за три мінути після першої. Перша вибухла в год. 5.45 рано у висоті 2,500 стіп над осередком міста, в якому живе понад два мільйони населення.

ПОЛІЦІЯ НА КУРСІ РАДІЯЦІЇ

Ню Йорк. — Директор Цивільної Оборони, Артур Валендер, виявив, що 3,000 членів нюйорської поліції беруть участь у курсі атомового радіювання, який відбувається під проводом д-ра Карла Браструпа, голови фізичної лябораторії при департаменті шпиталів.

118 КОНҐРЕСМЕНІВ ЗА ПОЛІТИКУ ГУВЕРА

Вашингтон. — Під напором 118 републіканських конґресменів уряд вишле двох визначних військовиків до палати презентантів, щоб виявили причини, чому треба висилати більше війська до Німеччини. Більше ніж половина републіканських конґресменів підписали „Декларацію Політики", з зазивом до президента, щоб він змінив свою політику „з повною участю й згодою Конґресу". Йдучи за сугестіями кол. президента Герберта Гувера, републіканці домагаються встановлення „сильної оборонної лінії на Атлантику й Пацифіку і відмови дальшої допомоги Західній Европі, хіба що вона згодиться на сповнення своєї частки тягару". Ці арґументи будуть піднесені, як тільки представники адміністрації, а це секретар оборони ген. Джордж К. Маршал і голова об'єднаних ген. штабів, Омар Бредлі покінчить свої переговори з сенатськими провідниками на окремім зібранні. Надіються теж, що на конференції являться Ачесон і Герберт Гувер, заки в Конґресі прийде до голосування над висилкою військ до Европи.

ДАЛЬШІ АРЕШТИ ЗА ЗМОВУ НА ЖИТТЯ ПРЕЗИДЕНТА

Ню Йорк. — Чоловіка й жінку, в домі яких обговорювано замах на президента Трумана, виконаний 1 листопада 1950 р. у Вашинґтоні, покликано до федерального суду. Це є Хуан і Марія Корреа, які мешкають при Брукнер Булевард у Бронксі. Суддя Едвард Вайнфелд заявив, що вони поставлені в стан обвинувачення за роблення перешкод судові і зажадав за них запоруки $15,000 за чоловіка, а $12,500 за жінку. Хуан був досі на волі за запорукою $2,500 після того як відмовився дати судові відповідь підчас допитів в справі змови. Він був давніше головою відділу Націоналістичної партії з Порто Ріко. У його домі відбувся обід дві неділі перед замахом на президента, а на обіді був приявний змовник Оскар Коллязо, якого постріляно підчас нападу на президента. Корреа має кравецьку робітню в Бронксі.

Крім згаданих були ще на обіді інші особи, між ними Хуліо Пінта Ґандія, теперішній голова, і Хуан Бернадо Леброн, колишкій голова місцевого відділу партії Націоналістів з Порто Ріко.

В АМЕРИЦІ

● **Франк Костело,** якого часто згадують як покровителя зорганізованого злочину, склав зізнання перед Сенатською Комісією для Висліджування Злочинів. Комісія відмовилася виявити, про що його запитували.

● **Березень це місяць Американського Червоного Хреста.** През. Труман видав зазив до американців, щоб збирати в тому місяці фонди на працю А.Ч.Х. Окремо взивають відділи А.Ч.Х. до віддавання крови для вояків у Кореї.

● **Заробляв $25 тижнево, залишив $100,000 мастку** Алексіс Ґатабін, сторож церкви в Савт Кінґстон, Ровд Айленд. Він помер в 1950 р. у віці 83 роки а його жінка тепер, у віці 68 р. Вони не мали дітей, жили ощадно й купували реальності.

● **Найбільший особовий американський корабель,** довгий на 980 стіп, будують в корабельних верстатах Нюпорт Нюз, у стейті Вирджінія. Його містота буде виносити 48,000 тон. Має місце для 2,000 подорожних, одначе може перевезти цілу дивізію війська (коло 15,000 вояків).

З НАМИ БОГ! — було колись гаслом запорожців, як ті відбивали напади татарських орд на Україну. З БОГОМ ВПЕРЕД! — є гаслом американських вояків, що боряться проти таких самих орд в Кореї. Відділ американських вояків бере участь в полевій Службі Божій на корейському фронті безпосередньо перед дальшою акцією.

Устійнено політичну однозгідність Італії і Франції

Санта Марґеріта, Італія, 15 лютого. Уряди Італії і Франції вчора повідомили, що вони договорились і устійнили однозгідність поглядів щодо всіх проблем, включно з необхідністю рівноправности Західної Німеччини з іншими націями та створення одної европейської армії, що вважається за дві головні передумови европейської єдности. Відповідний комунікат в цій справі проголошено у висліді три-денних нарад між прем'єрами і міністрами закордонних справ обох країн. Порозуміння досягнено теж в усіх інших справах, в яких заінтересовані обі країни, а рішення винесено під кутом скріплення Атлантійського пакту та поступового здійснювання европейського об'єднання. Дальша співпраця на базі досягненого порозуміння відбуватиметься при допомозі постійної зустрічі представників обох країн та повному порозумінні в усіх справах, що це можуть виникнути. В комунікаті сказано, що обі країни, Італія і Франція, вважаючи Атлантійську солідарність за єдину гарантію миру, „співпрацюватимуть для відбиття маневрів, призначених на розбиття цеї єдности". В тій цілі вони докладатимуть всіх зусиль, щоби всі проблеми, які відносяться та інтересують обі країни, як членів Атлантійської спільноти, були розв'язувані за обопільною згодою і порозумінням. В міжнародних політичних колах приділюється цьому договорові велику увагу та надається йому великого значення, тим більше в теперішньому загальному положенні. Окремо підкреслюється важливість рішення щодо необхідности рівноправности Німеччини та створення спільної европейської армії.

АЧЕСОН ВКАЗУЄ НА МОЖЛИВІСТЬ ВІЙНИ, ЯКЩО СОВЄТИ НАПАДУТЬ НА ЮГОСЛАВІЮ

Вашингтон, 14. лютого. — Злучені Держави остерегли Совєтську Росію і її балканських сателітів, що напад на Югославію захитає теперішній світовий мир. Ця осторога вийшла від секретаря стейту Діна Ачесона на пресовій конференції, який ужив для цієї цілі слів, поміщених у посланні президента Трумана до Конґресу в корейській справі дня 19 липня 1950 р. Хоч осторога зазначує ясно, що Злучені Держави підуть до війни на допомогу Югославії, одначе не сказано виразно, що саме Америка задумує зробити на випадок, коли б Югославія була нападена.

У заяві Трумана з-перед сьоми місяців не згадано ніякої країни, яка могла б упасти жертвою агресії. Одначе сьогодні Ачесон ствердив, що це відноситься до Югославії. Упродовж останніх двох місяців маршал Тіто остерігав Західних дипломатів у Београді про розбудову армій в Угорщині, Румунії й Болгарії і вказував, що це може бути підготова до нападу на його країну. Мабуть підо впливом таких осторог секретар Ачесон на пресовій конференції з пам'яти навів слова президента з послання в справі Кореї. У посланні було сказане: „Вільний світ заявив ясно через Об'єднані Нації, що безправна агресія зустрінеться з силою. Таке значення має Корея і цього значення не можна переціновати. Я не буду заповідати, як будуть наступати події. За те я певний, що ті, які мають спроможність порозбити або стримати кроки для збройної агресії, мусять зрозуміти, що нові спроби агресії можуть сьогодні натягнути будову світового миру до точки розриву".

„ПЛЯН ШУМАНА" ДЛЯ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ АРМІЇ

Париж, 15. лютого. — Сьогодні тут має початися конференція представників об'єднаних Північно-Атлантійським пактом 11 країн, на якій обговорюватиметься практичне здійснення вже винесеного вже рішення щодо створення спільної европейської армії. Французький уряд заявив, що під цим оглядом він видвигне приготований вже повний проєкт, який передбачує створення спільних сухопутних, морських і повітряних збройних сил, що будуть підпорядковані одній команді і адміністровані та фінансовані спільно всіми заінтересованими країнами. Плян передбачує створення впродовж найближчих 18 місяців перших 10 до 12 дивізій, включно з німецькими. Плян в загальному передбачує створення 30 европейських дивізій, що мали б включати теж 250 до 300 тисяч німецьких вояків.

МІСЦЕВА МОЛОДЬ ПРОДОВЖУЄ ЗАХОДИ ДЛЯ СПІВПРАЦІ З НОВОПРИБУЛИМИ

Ню Йорк, 15 лютого. — Метрополитанський Комітет Ліґи Української Молоді Північної Америки, що перебрав ініціятиву в наладнанні повної співпраці з організаціями новоприбулої української молоді, продовжує свої зусилля в тому напрямку. В тій цілі він знову запрошує представників організацій новоприбулої молоді на свої чергові збори, що відбудуться в найближчий понеділок, 19-го лютого, в приміщеннях УМСА при 23-тій стріті (біля 7-ої евеню) в год. 8:15, на яких, крім вибору нових членів Управи, обговорюватиметься теж пляни праці на найближчу меті, включно з підготовкою нової великої культурної імпрези, спортових змагань і т. п. Всі організації молоді, що вже є членами Ліґи або хотіли б ними бути, прохається прислати по трьох представників. В програмі нарад, як повідомляє окружний організатор Ліґи, Галина Слободян, є теж проблеми допомоги української молоді в Европі. Започаткована Метрополитальним Комітетом акція співпраці ведеться під гаслом „ми потребуємо вас так само, як ви потребуєте нас!", в переконанні, що при такій співпраці вже не буде ані „вас" ані „нас", тільки „ми", американсько-українська молодь.

КЛОЙ ВІДМОВИВСЯ ПОМИЛУВАТИ НАЦІСТІВ-ЗЛОЧИНЦІВ

Франкфурт, 15. лутого. — Американський високий комісар Німеччини, Джан Дж. Мек Клой, в останній хвилині відмовився помилувати ще дальших сімох гітлерівських воєнних злочинців, вирок смерти який потверджено після помилування двох десятків інших. В справі помилування інтервенювали в останньому теж канцлер Аденауер і єпископ Вурм. Мек Клой заявив, що всі можливості, які могли б ще змінити його рішення, вже вичерпані. Засуджені, між якими є теж відповідальний за розстріл 30,000 осіб в Києві ґештапівський полковник Павль Ґльобель, мали бути повішені сьогодні рано.

● **Совєтська газета „Труд"** надрукувала листа совєтських залізничників, в якому ті висловлюють свої симпатії і солідарність з американськими стрілочниками, що страйкували минулого тижня.

● **110,000 вояків візьмуть участь** в маневрах американської армії й повітряних сил в червні і липні. Маневри почнуться в Норт Каролайні, і будуть поширені до Колорадо.

● **Конференція ОДУМ відложена.** В останній хвилині повідомляють, що заповіджена на сьогодні конференція ОДУМ про „завдання української молоді в Америці" відложена на деякий час для кращої підготовки.

АЛІЯНТИ РОЗБИЛИ ВОРОЖІ НАМАГАННЯ ПРОРИВУ В КОРЕЇ

НОВІ ПЕРЕМОГИ НА ЦЕНТРАЛЬНОМУ І ЗАХІДНОМУ СЕКТОРАХ ФРОНТУ. — ВОРОЖІ ВТРАТИ ВІД 25 СІЧНЯ: 96.894.

Токіо, 15. лютого. — Аліянтські війська, що від трьох днів стоять в запеклих боях проти дев'ятьох комуно-китайських дивізій на центральному секторі корейського фронту, прогололили „хвилеву перемогу" над ворогом, розбивши його зусилля прорвати аліянтський фронт та розбити його на дві частини. Не зважаючи на чисельну перевагу ворога, аліянти з успіхом ставлять чоло чотирьом пробоєвим дивізіям ворога, держачи все ще сильно в своїх руках міста Чіпйонг і Вонджу та 20-милеву фронтову лінію між ними. Під час вчорашніх сухопутних боїв на цілому корейському фронті ворог втратив — 10,593 вояків, що збільшило його втрати від часу аліянтського „обмеженого наступу", який почався 25 січня, до 96,894 вояків. Вчорашні втрати ворога вбитими, пораненими і полоненими були найбільші в одному дні від початку цеї акції. Фронтове командування вчора ввечорі заявило, що „в цій хвилині перемога за нами; тепер залишається закріпити її і ми сподієсмося це зробити". Новий наступ ворога перерішено вчора, як аліянтська артилерія дослівно змасакрувала дві комуно-китайські дивізії, — які намагалися прорватися на лівому крилі центрального фронту біля Вонджу. Дві інші ворожі дивізії розгромлено біля Чіпйонг. Теж на всіх інших ділянках фронту аліянти з успіхом відбивали ворожі атаки і самі переходили до протинаступів. На фронті на південний схід від Сеул аліянтські з'єднання розбили сильні комуно-китайські відділи і прогнали вогнеметами дві милі на північ. Інші ворожі відділи були переправились через ріку Гаан, правдоподібно з метою промостити шлях до наступу іншим. Цей відділ був майже доценту розбитий, як на полі битви залишилось 1,152 ворожих трупів а 250 недобитків попало в полон. Найбільші втрати ворог відніс в ярі біля Чіпйонг, де намагався пролomити фронт. Після битви ціла околиця була встелена ворожими трупами і її вдразу названо „яром смерти".

ВИКОНАНО РЕЙД НА ВОНСАН

Токіо, 15 лютого. — В тому самому часі, як наступаючі червоні орди гинули під вогнем аліянтської зброї на центральному фронті, сильні з'єднання південно-корейської морської піхоти виконали сміливий рейд і десант на важливе портове місто Вонсан, 90 миль на північ від 38-мої паралелі, у віддаленні около 130 миль від фронту. При сильній підтримці аліянтських воєнних кораблів південно-корейські відділи захопили два острови перед Вонсан і опісля зробили висадку та вдерлися до самого міста Вонсан. Подробиць рейду не подається, бо акція продовжується. Її головним завданням правдоподібно було те саме намагання виводити ворога з рівноваги, завдавати йому якнайбільше втрат, провокуючи його силу, та здобувати „язики" для розвідки.

ПОЛОЖЕННЯ НЕ Є СЕРІОЗНЕ

Корея, 15 лютого. — Не зважаючи на масовість і початкову силу нового комуно-китайського наступу на центральному фронті, командант десятого корпусу на цьому фронті, ген. Алмонд, заявив сьогодні кореспондентам, що він не вважає положення за серіозне, після того, як аліянтські вояки доказали, що вони потраплять дати собі раду навіть з найчисленнішим ворогом. Генерал вважає, що завдяки „обмеженому наступові" аліянтам пощастило ствердити, де находиться головна сила ворога та своєчасно поробити відповідні заходи не тільки для оборони, але й для розбиття цеї сили.

● **Минулої п'ятниці китайські комуністи** розстріляли в Сватов на китайському континенті 300 дальших „ворогів народу" з-поміж китайських патріотів.

УРЯД ІЗРАЇЛЯ ПОДАВСЯ У ВІДСТАВКУ

Тель Авів, Ізраїль, 15 лютого. — Ізраїльський коаліційний уряд соціялістичного премієра Давида Бен Ґуріона зголосив президентові Хаїмові Вайцманові свою резиґнацію, як парлямент більшістю 49 голосів проти 42 відкинув на внесок опозиції урядову пропозицію щодо релігійного виховання дітей імігрантів. Ціллю резиґнації уряду було довести до нових виборів, бо — згідно з твердженням премієра — теперішній склад парляменту виключає можливість успішної адміністрації, з яких коаліційних комбінацій вона й не складалася б. Голосування в релігійній справі було тільки нагодою, бо за розбіжностями навіть серед самої коаліції криється цілий ряд дальших господарських і політичних причин. Цим разом проти уряду голосували праві і ліві партії, від ортодоксальних сіоністів починаючи а на комуністах скінчивши. Нові вибори до парляменту мали б відбутися в найближчому часі.

БРИТАНІЯ І ЮГОСЛАВІЯ ДОГОВОРИЛИСЬ В СПРАВІ ПОЗИЧКИ

Београд, 15. лютого. — Уряди Британії і Югославії договорились щодо використання признаної Югославії британської позички в сумі 14,000,000 долярів, передбаченої головно у формі кредитів на закупно харчів, сирих матеріялів та вжиткових дібр. Нова позичка збільшить загальні британські кредити для Югославії до суми 50,400,000 долярів, що вважається дуже багато як брати до уваги саме фінансове положення Британії. При цій нагоді стверджується, що в останньому часі взаємини між Британією і Югославією розвиваються далеко всебічніше ніж між Америкою і Югославією, головно в культурній та соціяльній ділянках. Це вияснюється тим, що лейбуристська Британія має далеко більше заінтересування до загального розвитку „національно - комуністичної" Югославії, що теж проявляється в частих відвідинах парляментаристів і науковців та в загальному „ідейному обміні".

В СВІТІ

● **В Токіо впало 17 інч'ів снігу,** найбільше за останні 15 років, цілком паралізуючи транспорт в місті та околиці.

● **Америка заповідає дальшу акцію** в Об'єднаних Націях для покарання комуно-китайського аґресора в Кореї, рекомендуючи головно господарські санкції.

● **З нагоди вінчання перського шаха.** Сталін мав подарувати молодій його жінці дорогоцінне футро, вартости 150,000 долярів.

● **Італійська поліція знову відкрила** цілий вагон зброї та 14 тон амуніції, схованої комуністичною п'ятою колоною для дальшої „мирної акції".

● **Австралійський уряд рішив запропонувати** цілий ряд законів і розпорядків, що поставлять країну на пів-воєнну стопу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРИНЦИПИ Й ЦІЛІ ВИЗВОЛЕННЯ

У сам день святкування пам'яті „Великого Визвольника", себто Авраама Линкольна, відбувся у Филаделфії з'їзд около 200 визначних осіб — тепер на вигнанні — з 10 країн Східньої й Центральної Европи, на якому проголошено „Декларацію цілей і принципів народів Центральної й Східної Европи". — Декларацію цю виготовили особи, які перед приходом комуністів до влади займали в тих країнах визначні політичні та урядові становища. Завжди добре поінформована журналістка, Ен О'Гер Мек Кормик з Ню Йорк Таймс, дає до зрозуміння, що вся та акція була обговорена в департаменті стейту і є ним одобрена. Це дораджувало б ставитись до неї з пильною увагою.

На проголошення цеї „Декларації" вибрано американську національну святиню, бо „Індепенденс Гол" у місті Филаделфії, де приблизно 175 років тому підписувано „Декларацію Незалежности Злучених Держав". Теж і це є обраховане на враження, яке декларація повинна зробити на народи за залізною заслоною. Те саме можна сказати і про зміст Декларації, який передаватиме „Голос Вільної Европи" до країн, в імені яких він говорить.

„Декларація Визволення" є проти ізоляції країн Західної й Східної Европи, спричиненої кремлівською диктатурою. Вона домагається застосування до Східньої Европи принципу федерації, бо ніяка країна не розв'яже окремо власними силами економічних, політичних і соціяльних проблем. В такий самий спосіб треба б змагати теж до сфедерування цілої Европи, щоб таким чином краще захистити себе перед тоталітарними диктатурами та тоталізмами, звідки вони не походили б. Новий порядок в Европі повинен бути побудований на принципах Атлантійського Чартеру. До тих принципів треба „вернутись" та підняти його „авторитет". Визволення Центральної й Східньої Европи є конечне для заведення „міжнародного, демократичного порядку, справедливости і тривкого миру". Проти совєтської аґресії в тих 10 країнах (Альбанія, Болгарія, Чехословаччина, Естонія, Угорщина, Латвія, Литва, Польща, Румунія, Югославія) треба виступити в такий самий спосіб, в який виступили Об'єднані Нації проти аґресії в Кореї, стаючи в обороні волі корейського народу.

Таке становище Декларації, як і вичислені в ній громадянські вольності, які повинні бути гарантовані населенню усіх країн, можна тільки привітати, бо все це є звернене проти тиранії і заявляється за якнайширшу свободу в дусі Американської Декларації та Конституції. Але ми маємо теж деякі застереження.

Ціла акція є ведена Краєвим Комітетом Вільної Европи. Декларацію цю проголошено тільки від імені 10 держав. А як мається справа з Україною, яка перша впала жертвою совєтської аґресії, чи теж з іншими народами, що їх стрінула та сама доля? Чому згадано в Декларації окремо по назві тільки „російський нарід"? Чому зроблено виняток і покликано до підпису Декларації Александра Керенського, „голову російського першого революційного режиму — на вигнанні"?

При цьому пригадується, що американські поляки повитали недавно заяву С. Д. Джексона, нового президента Краєвого Комітету Вільної Европи, про свободу поневолених народів в Східній Европі як гарантію, що Америка є проти того, щоб Польща „втратила половину передвоєнного посідання на сході". Нічого дивного, що України не допускають до цього „Комітету Вільної Европи" з керенщиною і польськими шовіністами. Отже, яка тоді ціна тій декларації та принципам, що мали б нагадувати Американську Декларацію Незалежности?!

Виповнювання податкових виказів

Особисто-доходові федеральні податки за 1950 рік мають бути зголошені найдальше до 15 березня 1951 р. Зголошення мають висилати до податкових урядів усі, що заробили в минулому році від 600 долярів в гору. Щоб позбутися турботи і не наражувати себе на небезпеку кари, краще вже тепер подбати про висилку податкових виказів („фасій") на адресу найближчого податкового бюра, які в англійській мові називають — Collector of Internal Revenue.

Хто не вишле податкового виказу на час, буде покараний пізніше грошевою карою, а коли виявиться, що це не було занедбання, а намір затаїти приходи й податок, тоді може прийти кара тюрми. Хто вишле швидко податковий виказ, такий може в короткім часі дістати зворот надплати податку, або повідомлення, кільки треба доплатити. Хто не знає, як виповняти податкові викази, може піти до податкового уряду, звичайно в поштовім будинку, і там йому дадуть цілком безплатну пораду і поможуть виповнити картку.

Загальні засади при виповнюванні податку свого виказу такі:

Хто заробив менше ніж 600 долярів в минулому році, а заплатив податок при роботі („витголдінґ текс"), такий має вислати податковий виказ на те, щоб дістати зворот заплаченого податку. Хто працював денебудь, такому підприємець мас виставити посвідку, звану W-2, яка вказує теж, кільки податку від нього стягнено. — Коли хто працював у кількох підприємців в тому самому часі, хай постарається про посвідку від кожного окремо і долучить до податкового виказу, бо звичайно додані разом заробітки творять вищу податкову стопу, іншу як при податках від поодиноких заробітків.

Найпростіший податковий формуляр називається 1040 А. Він надається для таких, що заробили не більше 5,000 долярів. Коли хто, крім звичайного робітничого заробітку, — мав ще якийсь окремий прихід понад 100 долярів, і не платив за нього податку, тоді треба цей прихід зазначити в податковім виказі. Коли жінка десь заробляла окремо, але не заробила за рік 100 долярів, тоді не треба того приходу вписувати. Коли були діти, що заробили менше ніж по 500 долярів в минулому році, тоді батько має право відрахувати у виказі за кожну таку дитину на її утримання по 600 долярів, а теж і за жінку 600 долярів, щоб від них не платити податку. — Вільно теж відрахувати від податку видатки на церкву і різні добродійні цілі, але їх треба згадати в податковім виказі. Як хто непевний, що вписати, тоді може вставити на всякий випадок такий видаток на „добродійні цілі", а податковий урядник самий опісля рішить, чи такий даток є „добродійний" чи ні.

Хто заробив понад 5,000 долярів в минулому році, такий має вживати інших податкових форм, звичайно форму 1040, на білому папері. Там є теж різні питання і пояснення, одначе, як хто їх не розуміє, хай піде до податкового уряду, а як не знає англійської мови, хай піде до якогось фахового знавця, що розуміє його рідну мову.

Микола Чубатий.

Шлях до об'єднання чи роз'єднання

На сторінках нашої преси в останніх тижнях появилося багато статтей на тему — держава, державний центр, об'єднання коло леґальної державної влади. Річ природна, що нас, американських українців, це торкає тільки посередньо, бо ми репрезентовані Українським Конґресовим Комітетом, який вже нині об'єднує подавляючу більшість українсько-американського громадянства, і, віримо, внедовзі об'єднає й решту американських українців. Український Конґресовий Комітет, як організація, а американські українці, як окремі особи, здійснюючи американську демократію навчилися двох основних речей демократії. Перша: Ніяка влада, а тим більше державна влада, не може повстати без волі більшости народу, висловленої у всенароднім голосуванню. Влада, що повстає поза голосуванням, не може ніколи претендувати на право леґальної демократичної влади, а тим самим і закликати громадян до послуху й льояльної співпраці. Друге: Прикметою кожної демократії є готовість йти на компроміс, коли протилежні політичні течії зударяються зі собою, зокрема, коли народ не є ще в стані нормальної державної організації, як це мається з українцями поза Україною сущими. А компроміс полягає на цьому, що ніяка сторона не може накинути другій програми на сто відсотків. Кожна сторона мусить уступитися в чімсь зі свого становища й тоді вони десь по середині зійдуться.

В спорах поміж українською еміґрацією, члени якої не є громадянами других держав, але потенціяльними громадянами української держави, Український Конґресовий Комітет не вважає себе покликаним брати активну участь як сторона, тільки як доброзичливий глядач, якому визволення України та державність українського народу лежать глибоко на серці. Тому Український Конґресовий Комітет, як українсько-американська установа, не може відступати від американських демократичних засад та вважати, що в Україні може існувати леґальна влада, якої український нарід не встановив би виявленою більшістю при голосуванні.

Американські українці, як американські громадяни, знають добре з історії Америки, як теж з історії всіх народів, що визволення народу може прийти єдино шляхом визвольної боротьби найкращих синів народу. З революційної визвольної боротьби зродилася вільна держава американського народу. Її революційні діячі, що не пощадили крови, а то й свого життя, вилонили зі себе першу державну владу Злучених Держав Америки. З їх ідеології зродилася американська Конституція, але й тоді ще американський нарід своїми вільними голосами мусів потвердити все це, що творці американської революції виборoли і зробили.

Маючи ці демократичні принципи на увазі, американські українці на своїх останніх конґресах вітали повстання Української Національної Ради в Европі, як українське представництво на еміґрації, вітали Українську Повстанчу Армію та її політичний провід, як ці революційні чинники, що актуально борються на рідних землях за визволення українського народу. Ніде правди діти, що в часі попередніх конґресменів американських українців відомості про саму Українську Повстанчу Армію та про її політичний провід, Головну Українську Визвольну Раду, були ще скупі, а серед американської публичної інформації так як невідомі. Нині ці відомості куди певніші, вони доказані десятками незбитних фактів, про цю українську революційну силу заговорила вже обширно американська та друга світова преса. Про неї заговорив вже такий поважний державний муж як Г. Стассен, зібравши інформації з першої руки в часі своєї поїздки довкола світу, зокрема здовж пограниччя совєтської імперії.

Цілком природно, що українським революційним визвольним рухом мусіли живо заінтересуватися найповажніші круги демократичних держав, бо ж це їх реальний союзник в можливому зударі поміж світом червоної тиранії та світом демократії. Так само природним є, що Воююча Україна на рідних землях стала осередком заінтересування та горячих симпатій американських українців, і як українців і як свободолюбних американців.

Єдино, що нині є на потребу поневоленої України це те, щоб політичні змагання українського народу та жертви його збройної революційної сили були спопуляризовані та відповідно скапіталізовані в світі демократії, з якою зв'язує нині український нарід своє визволення, та щоб кров, проливана широким потоком на рідних землях, не йшла намарне. Ця жертва українського героїзму буде належно скапіталізована в користь остаточного визволення українського народу тільки тоді, коли сама боротьба буде вірно насвітлювана, коли буде підкреслювана згідно з дійсним станом повна солідарність українського народу з її воюючим революційним підпіллям, коли світ західної демократії довідається правдиві речі про глибоко демократичний, свободолюбний і правдиво всенародній характер тої боротьби. Це в першу чергу має зробити зорганізована українська еміґрація, яка об'єднана як слід, мала б стати живим мініятурним прикладом державної зрілости українського народу на рідних землях та носієм його демо-

(Закінчення на стор. 3-тій)

Микола Очерет

„АНГЕЛ МИРУ"

Нам цілком були зрозумілі галасливі конференції „миру", що влаштовувались по-за залізною заслоною. Треба було чимсь прихилити широкі маси вільного світу і Москва виступила назовні „ангелом" миру, готуючись сама посилено до війни. Тож саме тоді маршал Рокосовський, міністер оборони та головний командир армії в комуністичній Польщі, — збільшив армію до 520 тисяч вояків, не рахуючи молоді, що військово вишколена і організована в так звану: „Службу Польщі". Саме тоді відділи народної поліції в Східній Німеччині доведені до 170 тисяч людей, а в сателітських державах, за оцінкою Югославії, силу болгарської, мадярської та румунської армій доведено до 600 тисяч людей. Але ми не розуміли чому ведеться такий упертий „похід за мир" в сфері впливу Совєтського Союзу, — там же всі бачать, що в дійсності твориться. Ми й на мент не припускали, що справа йде про справжній мир, раз про це говорить Політбюро, бо з гіркого досвіду знаємо основну Москви: „Правда є найбільше глупство". Тому ми почали пильніше вчитуватись в ті вістки, що йдуть з того боку. Тож ми читаємо: Будапешт: — Тут прийнятий закон Угорської народної республіки про „захист миру". §1 закону такий: „Той хто усно, на письмі, друком або по радіо, через кіно, або іншим способом під'юджує до війни, робить яку б то не було воєнну пропаганду або сприяє їй, робить злочин проти миру народів..." — §2. Кара за порушення закону — тюрми 15 років і конфіскація майна.

Софія. — Прийнято закон — про „охорону миру". Кара за його порушення — до 15 років тюрми, позбавлення всіх прав і конфіскація майна.

Букарешт: — Прийнято закон про те, що „пропаґанда війни" є найтяжчим злочинам і карається від 5 до 20 років тюрми та конфіскацією всього майна. — Прага: Прийнято закон про „захист миру". Про вимір кари не повідомлено. — Східня Німеччина: — Прийнято закон „про охорону миру". Кара до 15 років тюрми.

Тож раз такі закони приймаються, виходять в сателітних державах є люди, що пропаґують війну. Але ці закони напевно не направлені проти тих, що за наказом Москви формують військові з'єднання та вишколюють вояків і партизан. Сам бо ж „ангел" миру підтримував війну в Греції, сам готував корейські війська для нападу на Південну Корею, — сам доповнює китайських „добровольців", які ведуть війну в Кореї, сам мілітаризує Східню Німеччину і тому, очевидно, що не проти своїх інструкторів ухвалені закони, не для них офіціяльно санкціонується терор. Ми відкидаємо також думку й про те, що причиною цих законів є „конфіскація всього майна", бо совєтські володарі це давно роблять без жадних законів. Вивезли ж Совєти з Східної Німеччини цілі приватні фабрики, як вивезли їх і з Манджурії, а що вже до „конфіскацій", які роблять росіяни в сателітних державах, то і говорити не доводиться. — Тут робиться все тихо й гладко, тому тут закони непотрібні. Тож проти кого тоді направлені закони? І саме тут ми натрапили на повідомлення віденського кореспондента „Дейлі Телеграф": „Вістки, які приходять сюда з Словаччини вказують, що спротив комунізмові у цій країні весь час зростає. Він виявляється в межах між відвертим саботажем та діяльністю партизанських загонів і завзятим пасивним резистансом в кожній ділянці виробництва."

Тепер нам стає ясно, що заставило уряди сателітних держав затвердити нові закони про „охорону миру", як ясно проти кого вони спрямовані. — Зріст спротиву поневолених росіянами народів зтурбував Москву і тому вона наказала своїм сателітам видати нові закони, бажаючи ними виправдати жахливий терор, що заводиться скрізь де тільки є влада росіян. З свого гіркого досвіду ми знаємо, що всі, хто чинитиме спротив Москві, будуть кваліфіковані як „під'юджувачі до війни", а разом з ними під цю категорію будуть підведені і всі „неугодні" росіянам люди. Тож Москва, як завжди, хоче зразу забити двох зайців: — знищити всіх хто чинить спротив і це винищення виставити, як боротьбу за „охорону миру". Останнє вони мусять робити, обдурюючи своїх же людей, по-за межами „земного раю" всі вже добре знаючи, хто є справжній „підбурювач війни". Але ж росіяни до останнього часу обходились без нових законів і нищили та депортували людей без зайвого галасу, тихо, — а тепер чомусь видають закони. Саме це показує на той розмах спротиву, який останніми часами шириться в окупованих росіянами країнах і, коли б цю стихійну боротьбу проти комунізму, яка ведеться не тільки у Словаччині, а на всіх без виключення теренах опанованих совєтами і заселених не росіянами, вільний світ підтримав, тоді треба б було лише притягнути до карної відповідальности дійсних підбурювачів війни, а всі закони про „охорону миру" — скасувати, бо мир охороняли б самі звільнені народи, бо вони мали б у себе найдорожчий скарб людности — волю.

Петро Пеків.

ПАРТИЗАН

3)

Мати — земле, ти незабаром пригорнеш до себе наші скривавлені ще теплі тіла та накриєш їх своїм чистим білим та пухкатим і холодним покривалом.

Ми вдячні тобі і за цю останню ласку.

...Загули мотори авт, що чекали на нас та охорону. Велика кількість машин уможливила мені зразу зробити висновок: — наша група не одна, сьогодні переводиться ґрандіозна операція.

— Сідати! — подано наказ. Ми полізли по східцях на вантажні авта, набивши їх щільною масою. Їхали при повній мовчанці. Ніхто не посмів порушити тишу в авті ані запитанням, ані скаргою. Їхали довгий час, дуже довгий — і кожний хотів, щоб дорога не мала кінця, яка вона не була б тяжка. Але ще де-кілька поворотів, машина звернула з гостинця, захиталася на нерівностях сільської дороги, ще поворот: і стала. Підійшли інші машини.

Мотори виключили. Операція буде тут.

На мить урочиста тиша охопила нас, та, про яку хтось висловився: „Така тиша, що чути, як час переходить у вічність". І в цій мовчанці почувалася страшенна напруженість та тривога. Щось ґрізне причаїлося по-між машинами, і кожний знав ім'я тому, що ховалося і чекало. Ім'я було йому — Смерть!!!

„Воходьте з машин. „Шнель" ... Тоді голосні крики мучеників зірвали ніч.

Крики прощання з рідними, крики болю і жаху, молитви, палкі молитви про поміч в передсмертний час, докори, погрози — все змішалося в безладний хор голосів.

Правда світу — де ти, почуй, і відкликнися! Дарма — ще не настав час для того!

— Хай буде воля Твоя — молився хтось:

— Діточки мої рідненькі, прощайте — голосив і ридав другий.

— Хто пожаліє вас, — виростить вас, сироти! — зойком вирвалося у третього.

І покрив всіх міцний голос високого білобородого дідугана, що спинився біля східців і кричав до німців:

— Кров наша на вас проклятих і дітях ваших!

І підняв старий вгору кулаки, погрозив ворогові. Весь гнів та непримиренність.

Заспівало декілька голосів „Отче Наш", і взявшися за руки ланцюгом, сходили з машин на землю. Спускалися вниз, як чисті душі з неба на землю, покірні вищим законам життя, йшли в світ зла і муки.

„Да буде воля Твоя".

„Ми, лісовики, нічим не могли помогти нашим людям, хоч серце розривалося від жалю. О муки безсилля і безпорадности, ви є найтяжчі з усіх моральних мук!

Авта стали півколом, рефлекторами з двох боків та фарами освітлюючи снігову площу попереду та чорну яму за нею. Трошки позаду машин, охоплюючи ту саму площу, розтяглися шереги солдатів. Поміж ними та машинами, оточені охороною, чотири групи по п'ятдесять людей кожна, — чекали розстрілу. В центрі площі маленька купка солдатів відкривала ящик з набоями — це були виконавці страти.

Два офіцери, напевно зверхіберменші стояли збоку, спостерігаючи.

У сусідній групі мучеників солдати відділили п'ятеро людей і повели до центра освітленої площі. Там їх швидко вишикували спиною до ями і сальва пролунала. На білому зимовому убранні землі чорною плямою полягли перших п'ятеро. Негайно слідуючу п'ятку відділили солдати від тієї ж групи, повели до ями, поставили спиною до неї... Сальва... і ще п'ять трупів простяглося на снігу. Німецька хвалена акуратність та порядок доведені були до досконалости. Праця пішла гладко й швидко. Але ж виконавці мали перерву в роботі, щоб небути перевантаженими працею. Після розстрілу одної групи — себто людей з п'ятдесять — вони відпочивали, поки спеціяльний загін складав трупи в ями. А потім праця продовжувалася з тою ж інтенсивністю.

Картина страти майже вся пройшла перед моїми очима тому, що черга нашої групи припала остання. Таким чином досягнення германської культури XX. століття, а головне техніки розстрілу, я бачив вичерпуюче. Особливо ці досягнення були чудові у процесі розстрілу жінок. Їх тягли по снігу на страту, від хвилювання та побоїв вони не могли йти, не могли стояти коло ями, їх стріляли лежачими на землі. Що там робилося! Але я шкодую твоїх нервів і не буду тобі розповідати про це далі.. Вічна їм пам'ять!

Вдарив наприкінці і мій час Ми, п'ятка лісовиків, оточені охороною — рушили до центра площі. Я не пригадую своїх думок та почувань в ті хвилини. Їх, мабуть, не було зовсім. Мозок і серце змучені були вже досить. Пригадую лише що коли ставили нас спиною до ями, ми взялися за руки Негайно щось боляче вдарило мене. Пострілів я не чув, але бачив огні — струмки огнів, низку огнів, з рушниць на нас наставлених. Потім чомусь у мене під руками сніг і я загрібаю його. Мозок почав наче поділятися на дві частини. В одній половині моя свідомість втікала, валилася кудись, у другій моє Я хотіло її втримати, боролося за неї, але вдержати не могло. Прийшла темрява. Знов опритомнюю наче б то мене несуть, несуть і кинули... Але мені байдуже. Темрява.

Дорога „Назад".

...Зимно... Хтось трясеться біля і ворушиться. Хто це? Мозок почав напружену, тяжку до болю, довгу працю. Треба було зрозуміти щось, схопити те, що висковзало. Душить, темрява заважає і все затемнює.

Знов зимно. Кому? Десь заблимало світло, все більше і більше воно світить, воно стало гарячим вогненним потоком і поглинуло холодну темряву. Тепер лише шматки її плавають, розтоплюючись на вогні. Раптом — і світло і жар темрява все зникло.

Мені зимно. Це чуже, боляче, стогнуче тіло — це моє. Воно затиснуто чимсь... Мені тяжко дихати. — Повітря, повітря!!! Як болить у грудях. Що зі мною! Відповіді на питання не було. Та раптом прийшла свідомість, орієнтувала мене в минулому і теперішньому. Я зрозумів, що знаходжуся у могилі — живий і похований серед трупів в тій ямі, коло якої стояв. Може на дні блимнула жахлива думка. — Задохнуся. Сили до боротьби за життя прокинулися. Руки і ноги запрацювали, звільняючись, розштовхуючи грудки землі та снігу, шукаючи шляху в гору. Повітря, повітря!! Це, мабуть, земля і сніг лізуть до рота й носа, заважають дихати. Свідомість тікала і поверталась де-кілька разів. Але напевно праця рук і ніг продовжувалась безупинно. Ось рука, просунена вгору, відчула різкий холод. Свіже повітря цілющим подувом підсилило мене. Рука рухалась вільно в повітрі. Значить, поверхня землі близько. Ще декілька шалених зусиль — і я видобувся з ями. Моє щастя, що я лежав дуже неглибоко та пухкий шар замерзлих грудок землі і снігу був наді мною тонкий. Я поповз. Був день — денне світло я почував заплющеними очима, через повіки, бо очі були присипані землею, я не міг їх розкрити. Стало дуже холодно. — Небезпека замерзнути в полі поштовхувала мене вперед. А далі — помітили мене наші люди, селяни ближчого села, що прийшли до ями подивитися на наслідки нічної німецької операції. Прокинувся я в теплі, в хаті, де й лікували мене наші лікарі. Потім я шість місяців пролежав в шпиталі. Рани мої — одна в груди, друга в ногу зажили і тепер я трошки лише шкутильгаю.

(Кінець буде).

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

Остання дорога о. Дам'яна Лопатинського

В минулий четвер пополудні в лікарні в Нюарку, підчас розмови зі своєю внучкою, дружиною лікаря д-ра Я. Воєвідки помер на удар серця один із найстарших духовників та водночас один із найбільше заслужених громадських діячів у старому краю, зокрема у світі преси, о. Дам'ян Лопатинський. В березні ц. р. кінчав 85 літ життя, з того 63 роки у священичому стані.

В п'ятницю вечором відбулася похоронна відправа як для померщого священика, до котрої стало 9 священиків. В суботу в 10-тій вранці в гр.-кат. церкві св. Івана в Нюарку відбулася Служба Божа, яку відправив о. декан В. Лотович з Джерзі Сити в сослуженні оо. Малиняка з Бейону, о. д-ра Гриньоха й о. Танчака. До заупокійної панахиди стало 8 духовників. Першу похоронну промову виголосив о. Ваяковський, колишній ген. вікарій гр. кат. Церкви в Німеччині, при чому він накреслив короткий життєпис Покійного. Вже з цієї проповіді можна було побачити всестороннє зацікавлення й всесторонні таланти Покійного о. Лопатинського. Після короткого перебування як сотрудника у двох малих містечках Східної Галичини о. Лопатинський став катехитом тернопільської гімназії, після чого покликано його до капітули гр. кат. Митрополії у Львові. Впродовж довгих літ він належав до найблищого гурту найділовіших і найвірніших співробітників Кир Андрея. Стає крилошанином і почесним крилошанином львівської капітули з найвибранішим шкільним рефератом. Водночас є катехетом і пильно цікавиться справами педагогії. Після смерти о. Давидяка (т. зв. старорусина) призначений парохом Успенської („Волоської") Церкви у Львові вмів своїм вродженим тактом і надзвичайними товариськими формами не тільки ладнати із Ставропігійським. Інститутом, формальним власником Церкви, що все ворожим до національного українства, але й піднести Церкву до небувалих до цього часу висот. Він притягнув найкращі мистецькі сили для прикрашення її м. і. славні вітражі кисти Петра Холодного. Довгі роки був радним міста Львова і впродовж кількадесяти років був першим директором Видавничої Спілки „Діло", що видавала щоденник „Діло й інші часописи та книжки. Його головною заслугою було створення та змодернізування власної друкарні та піднесення „Діла" у тісній і дружній співпраці з гуртом чільних громадян з Надзірної ради і Дирекції та всією Редакцією — на рівень найбільшого і найкращого репрезентативного українського щоденника на рідних землях. Опинившися на еміграції Покійний негайно організує у товаристві св. Андрея українських духовників у Кракові, потім у Німеччині стає одним з перших організаторів гр. кат. Церкви в американській зоні, де перебирає на себе звязки з американською окупаційною владою. Вже поверх 80-літній старушок погоджується на пропозицію И. Е. Єпископа Бучка виїхати до Лондону, де треба було проповідника і людини з особливим тактом і авторитетом. Пів року тому приїхав до своєї рідні до Америки, де заскочила йому смерть. О. Вояковський закінчив свою прегарну промову поетичним закликом до історичних дзвонів у церковних вежах міста Львова, які повинні залунати в день похорону того рідного духовника-громадянина.

Наступний промовець о. декан В. Лотович, сам уже людина немолода, казав про Покійника як про свого вчителя і прощав його від українсько-американського духовенства. О. ігумен Ч. С. І. Краєвський у зворушливій промові казав про „Дзядзя", який мав дітей, внуків і правнуків, обожаний всіми ними, та який вмів створити в родині з 4-ох поколінь чудову атмосферу любови і пошани. Після панахиди відбувся похорон на місцевий цвинтар. Співав чоловічий церковний хор. Між численними присутніми були також два колишні головні редактори „Діла" з часів директорства Покійного п. Василь Мудрий та Іван Кедрин-Рудницький.

Р.

Шлях до об'єднання чи роз'єднання

(Закінчення зі стор. 2-гої).

кратичних ідеалів у вільному світі.

Таку саме ролю взяли на себе американські українці. Український Конґресовий Комітет, побіч своїх обов'язків як репрезентація громадян Америки, вважає саме цю справу, себто справу скапіталізування гекатомб української революції в користь визволення рідного народу, за найважніше своє завдання.

Натомість Український Конґресовий Комітет не вважає своїм завданням активно вмішуватися в спори чи в претенсії поодиноких груп української еміґрації більше чи менше авторитетно репрезентувати український нарід.

В такій ситуації, яка нині витворилася, стопроцентове применіння має тактика демократичного компромісу. Для осягнення національної консолідації ніяка еміґраційна група не може на сто відсотків перевести свого постуляту, а тільки частинним уступленням зі свого становища. Йдучи назустріч іншим, можна довести до бажаного результату, до об'єднання укр. еміґрації в Українській Національній Раді. Якщо не буде охоти до компромісу, не буде доброї волі зустрінутися десь по середині, тоді всяка надія, що українська еміґрація поза Україною зможе відіграти якусь важнішу ролю у визволенсю України, буде марна.

На жаль, замість компромісу, ми на сторінках преси зустрічаємось зі щораз то більшим екстремізмом, та щораз більшим загостренням противенств, що ніколи не може довести до об'єднання, про яке так багато говориться. Коли на сторінках преси одна сторона домагається такої льояльности всіх еміґрантів супроти УНРади, яку має Чорчил супроти британського уряду і королівської букінґгемської резиденції, коли порівнюються відносини на еміґрації з державним ладом римської держави чи хочби передкомуністичної Чехословаччини, то це виглядає на нереальність. Забувається все одно, що в кожнім згаданім випадку народ виявом своєї волі, що кілька літ повторюваним, віддав виразно державну владу раз в руки Чорчила, то знов в руки Атлі, в руки Масарика чи Бенеша.

Відомо, що що-чотири роки американський нарід свобідним голосуванням вирішує, хто має радити в Палаті репрезентантів у Вашинґтоні. Тому, яке тут може бути порівняння; де тут державницьке думання, про яке так часто на всі лади говориться?

Одно є нині певне: український нарід мусить мати безмежне довір'я до своєї революційної збройної сили, бо без того довір'я вона не могла б втриматися в совєтській дійсности й одного тижня, а не сім років.

Рахуючись з такою українською дійсністю, американський українець, що любить свій рідний край та нарід і бажає Україну бачити вільною, може дати братам еміґрантам тільки одну раду: забути про своє власне минуле, а думати про майбутнє України, щоб допомогти їй визволитись та дати змогу українському народові самому впорядкувати свою вільну державу.

Екстреми, в які попадають поодинокі групи еміґрантів, роблять всяке об'єднання безнадійним, бо способи боротьби стають щораз більше неперебірчиві в засобах, результатом чого буде — зведення значення української еміґрації до нулі. Вказувані шляхи об'єднання нікого не притягнуть, навпаки, сотні відтрутять від всякого наближення взагалі.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

КОМУ НАЛЕЖИТЬ МАЙБУТНЄ?

Новий рік у СССР пройшов під знаком „могутнього піднесення та віри в остаточну перемогу". З нагоди нового року газети писали таке: „Вже не одна шоста, а майже третина плянети вкрилася буйними сходами нового життя. 800 мільйонів людей на чолі з великим совєтським народом... Майбутнє належить нам, майбутнє належить Китаєві, Польщі й Чехословаччині, Угорщині та Румунії, Болгарії й Альбанії, воно належить людям, які сміливо йдуть на штурм старого світу..." „Ми думаємо про Сталіна, щоб цей рік був для нього, а значить для нас, добрим роком...

З новим роком, товариші! З новим роком, Україно! З новим роком — батьку!"

НАЙТЕПЛІШЕ СЛОВО

Кілька чи кільканадцять років тому в „буржуазній та гнилій Америці" серед дітей влаштовано конкурс на найкраще слово. Першу нагороду в цьому конкурсі здобула дівчина-сирота, яка сказала, що найкраще слово — мати.

В СССР цей конкурс — трохи іншим порядком — відбувся оце недавно. Його вирішила комуністична преса, друкуючи такого вірша: „Три слова завєтними стали, большие родние слова: нет имени више, чем Ленин й Сталин, нет слова теплей, чем Москва!"

Це мерзенне віршило з найбільшою „насолодою і вдячністю" з пропаґандивних шмат у Москві передрукували партійні видання Києва та приобіцяли, що він в українському перекладі конче муситть увійти до репертуару обов'язкових поезій совєтської школи в Україні.

Контакти представників ВО УНРади з чужинцями

В час засідань Асамблеї Ради Европи й Екзекутиви Европейського Руху в Страсбурзі в листопаді 1950 р. перебували там представники ВО УНРади пп. інж. Дм. Андрієвський та інж. С. Созонтів. Інж. Созонтів мав нагоду забирати голос на пресконференціях, влаштованих в рамах згаданих організацій. Він підносив питання участи України в тих організаціях і домагався присвячування більше уваги інтересам українського народу.

24 листопада інж. Созонтів був присутній на конференції, улаштованій новоствореною організацією під назвою „Об'єднання Народів Европи". На чолі організації стоїть бельгієць проф. де Ус. Інж. Созонтів, використовуючи можливість ставити запити до провідників конференції, поінформував при цій нагоді присутніх журналістів про ситуацію України та просив президію ствердити, що також український народ має належати до спілки европейських народів. Проф. де Ус заявив, що він неознайомлений ближче з українською проблемою, а тому просив колишнього французького міністра Френе дати відповідь у цій справі. Френе сказав, що Україна безперечно належить до Европи, але в сучасній ситуації приступлення українських представників до загально-европейських організацій треба робити етапами, а в майбутньому ця справа буде позитивно вирішена.

25 листопада інж. Созонтів був присутній на пресовій конференції, скликаній піонером об'єднання Европи графом Куденгове-Калерґі. Інж. Созонтів взяв слово на цій конференції, стверджуючи з задоволенням прагнення европейських народів до миру, згоди і приязні, що особливо важливе з уваги на ту страшну небезпеку, яка грозить Европі від московсько-большевицького імперіялізму. Разом з тим інж. Созонтів поділився своїм жалем і занепокоєнням з приводу того, що відповідальні політичні діячі і журналісти на засіданнях та конференціях в Страсбурзі не згадали про ті народи Европи, між іншим і про український народ, що вже з 1917 року ведуть невпинну боротьбу з московським імперіялізмом і в цій боротьбі, як це сталося з українським народом, понесли мільйонові жертви. Інж. Созонтів висловив своє переконання, що Европа може бути врятована від большевизму вся з усіма народами, до неї приналежними, або вся без остатку опиниться в такому стані, в якому перебуває тепер Україна. Тому український представник поставив питання до графа Куденгове-Калерґі, чому факти боротьби українського народу проти російського комуністичного імперіялізму і досі лишаються без уваги. Граф Куденгове-Калерґі зазначив у своїй відповіді, що інж. Созонтів занадто гостро критикує відношення представників Европейського Руху до України, бо, хоч про це не говориться явно, то про це думається і то досить поважно. На тій самій конференції, п. Леві, директор преси і пропаганди Европейського Об'єднання, який на ній головував, передав інж. Созонтову матеріяли щодо створення спеціяльної комісії із складу Европейської Асамблеї. Ця комісія має займатися справами тих европейських народів, які не мають свого представництва в Асамблеї Ради Европи.

Того ж дня інж. Созонтів брав участь у пресовій конференції, яку скликав Голова Ради Европи Поль Анрі Спаак. Український представник звернувся до Президента Спаака за вияснення, які уповноваження дано Комісії, що буде займатися справами европейських народів, не представлених в Асамблеї, і кого та Комісія має вважати за европейців. Спаак відповів, що кожний народ, який уважає себе европейським, належить до Европи. Ця Комісія має бути посередньою інстанцією і заступатиме інтереси народів, які в Асамблеї не представлені. До обсягу її діяльности належать усі справи, що відносяться до Европейського Об'єднання.

В розмовах, переведених в Страсбурзі, Парижі і Брюселі з речниками Европейського Руху, українські представники старалися вияснити ті труднощі, що стоять на перешкоді допущення України до Руху. Виглядає, що труднощі полягають не так на формальних мотивах, як в політиці, бо відповідальні чинники побоюються збільшити сучасне міжнароднє напруження, порушуючи питання кордонів СССР. Під цим оглядом в подібнім положенні перебувають і Балтійські народи. Поза тим дасться ствердити, що українські позиції в свідомості европейських чинників скріплюються.

Під час своєї подорожі інж. Дм. Андрієвський сходився з авторитетними представниками народів з-за „Залізної заслони" і обговорював з ними різні питання, а зокрема питання спільного фронту, що є дуже на часі з огляду на міжнародню ситуацію.

В Бельгії інж. Дм. Андрієвський нав'язав стисліші зв'язки з членами Товариства Приятелів Свободи, яке в червні урядило Конґрес у Берліні, а в листопаді конференцію в Брюсселі. В цій останній брав участь і автор відомої книги „Майбутня поразка комунізму", американець Бирнгем, приятель України.

(Укр. Інформ.-Бюро)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Лютневі дати.

В календарі наших національних спогадів, лютий є місяцем двох видатних жінок України: Лесі Українки і Ольги Басараб.

Далекі з походження, різні своїм вихованням і оточенням, по різному перейшовши довгий шлях життя, — вони нерозривно пов'язані одна з одною тим жаром, з яким обидві служили Україні.

Те, що хвора тілом, але могутня духом поетеса виспівувала в своїх палких і піднесених віршах — тверду волю і стійкий характер, — друга втілила в життя через свою героїчну смерть.

Життя іде і річище історії завертає в нові, несподівані сторони. Варшава і Краків вітають тепер київський український театр і виголошують палкі тиради про дружбу двох народів. Тяжка школа життя учить усіх, хто хоче учитися...

Ми, українці, навчилися з історії, що тільки тверда постава і вірність ідеї можуть здвигнути народ і довести його до перемоги і волі. Ольга Басараб — найкращий тому доказ. Вона була скромна, здисциплінована, карна. Вона знала, що найвище в світі є вірність — і мала силу волі і духа тої вірности додержати, хоч би й ціною життя. Тому її ім'я є і буде завжди дороговказом і прикладом для дальших поколінь. І воно вже стало ним.

Вже сотні молодих героїнь пішли слідами Ольги Басараб, додержуючи вірності ідеї навіть ціною життя. Ми, українки, що живемо тепер в Америці, не можемо відсунути в тінь імени Ольги Басараб, як не можемо й мовчати і не згадати сотень тих героїнь, що поклали жертви свого життя на олтар батьківщини.

Тому Т-во ім. Ольги Басараб і вирішило, цього року, як і багато разів перед тим відзначити пам'ять Ольги Басараб, а з нею і всіх українок, що впали жертвою в боротьбі за відродження України.

В неділю 25. лютого, о год. 7:30 веч., в Стайвезант Гайскул, при 15-тій вул., відбудеться цей концерт — присвячений пам'яти Ольги Басараб, а з нею і всіх героїнь України.

Проситься все українське громадянство, а особливо жіноцтво численною участю на концерті заявити, що ми шануємо наших героїнь і не зрікаємося кровного зв'язку з ними!

М. В.

О. ДАМЯН КОНСТАНТИН ЛОПАТИНСЬКИЙ

Крилошанин-Ювилят Львівської Капітули, Парох Успення Пресвятої Богородиці (Волоської) у Львові, Протопрезвитер при Апостольській Візитатурі в Мюнхені, Радник і Референт Апостольського Делеґата в Льондоні і парох гр.-кат. церкви в Льондоні, довголітний член Управи Видавничої Спілки „Діло" у Львові, Голова Управи Кооперативи „Народня Торгівля" у Львові, радний міста Львова.

Упокоївся в Бозі дня 8. лютня 1951 р., у 85. році життя та 64-ім році священства.

Похоронні обряди відбулися в пятницю дня 9. лютня і в суботу дня 10. лютня 1951 р., в Нюарку, Н. Дж., про що Свояків, Приятелів, Знайомих, та все укр. суспільство повідомляють горем прибиті

ДОНЬКА, СИН, СИНОВА, ВНУКИ І ПРАВНУКИ.

РОЗШУКИ

ОЛЕНУ КУЛИК (подружого прізвища не знаю), зі села Більче, повіт Дрогобич, котра виїхала до Америки в 1928 році, пошукує Maria Kulyk дочка Івана.

MARIA KULYK
5658 S. Hermitage Chicago 36, Ill.

Пошукую **ВАСИЛЯ БОБРОВСЬКИЙ**, син Сеня Бобровський з села Пруси, пов. Самбір. Хто про него знає, або він самий, прошу зголоситись на адресу:
T. BOBROWSKIY
2513 E. 33rd St., Lorain, Ohio

Пошукую **ІВАНА та ФЕДЯ ІСКАЛА** зі села Боневичі, повіт Добромиль.
WILHELM MAKSYM
5658 S. Hermitage
Chicago 36, Ill.

ПАНЕ
РУДИЙ Е.
ПОДАЙТЕ СВОЮ
АДРЕСУ.
J. TARNAWSKYJ,
Brookside Farms
R. F. D. 1.
PRINCETON, N. J.

Рідна сестра Уляна шукає брата **Івана Петровича Данилича**, або його дітей з села Ноягово, Окр. Тачево, Підкарпаття, приїхавшого до Америки коло 40 років тому. Хто знає таких прошу повідомити:—
Rev. S. NISCHIK,
13564 Charest St., Detroit 12, Mich

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
У. Н. СОЮЗУ!

Спортові Вісті

Неділя, 11. лютого 1951. Четверті з черги змагання 7-кового турніру принесли У.А.С.Т. „ЛЕВИ" другу програ до Італійсько - Американського Спортового Т-ва „МАРУНС" 1:3 (1:1). Одинокі ворота для „Левів" здобув з гарного стрілу Куцан Богдан. Вину в програ поносять „зади", які не зуміли покрити противника, даючи йому змогу, без великого зусилля примусити Касіяна, без його вини, три рази витягати м'яч зі сітки.

Найкращі на грищі Куцан Б. і Андрушко Р. (Журавель). Останний, притомно розбивав всі акції противника, та двічі вибив з ворітної лінії м'яч, ратуючи „Левів" від ще вищої програ.

Причиною двох останніх невдач „Левів" в 7-вому турнірі є незнання тактики гри в 7-ку, на скороченому (60х30) грищі, в закритій галі. З огляду на можливість гри на „бант", є це тактика гокейової гри, т. з. точно крити і з кожної віддалі „бомбити" ворота противника.

Ю. Т-вич

● **П'ять доручень Бюра Цивільної Оборони на випадок нападу з повітря:**

1. Спіши до підвалля або найближчого сховку, якщо почуєш гудок. 2. Підчас несподіваної атаки сховайся під ліжко, під стіл або бюрко. 3. Закрий голі частини тіла. 4. Замкни очі, якщо ти не находишся цілком закритий. 5. Тримайся з-далека від вікон.

ГРОМАДЯНСЬКИХ СВОБІД НЕ МОЖНА НАДУЖИВАТИ

Американці слушно бережуть своїх традиційних громадянських свобід. Тому то слушним є занепокоєння преси, між іншим і „Свободи" з того приводу, що американське військове командування в Кореї впровадило цензуру вісток для преси. Та треба признати, що дуже часто громадянських свобід уживають в той спосіб, що може бути загрозливим для безпеки ЗДА. Дуже часто тих свобід надуживають комуністи та совєтські аґенти, а коли їм у тому перешкаджається то піднімають крик й самі і через баламучені ними ліберальні та поступові кола, що це обмеження громадянських свобід.

Згадати б тільки який гамір підняли ці „поступові", коли шкільні чинники заборонили принімати до шкільних бібліотек пропагандивні видання в англійській мові, видавані радянською амбасадою.

Або „слушне обурення" студентів університетів у Енн Арбор, Лянсінґу й в інших місцевостях інспіроване комуністичними агентами з приводу, що ректорати тих університетів заборонили виклад відомого проф. Філіпса, згл. що ректорат „Мічіґен Стейт Каледж" усунув одного студента за кольпортажу на університеті комуністичної літератури .

Думаю, що всякий неупереджений погодиться, що в тих випадках годі говорити про обмеження громадянських свобід. Це тільки оборона перед комуністичною загрозою.

Не менше небезпечним є надуживання свободи преси тимбільше, що надуживати можуть її не лише ворожі елементи, але й неосторожні, хоча й льояльні журналісти. Зокрема деякі репортери провінціональних часописів у погоні за сензацією містять часто вістки, що можуть легко принести необчислимі шкоди. Нпр. слідуюча вістка, взята з одного зі щоденників у моїй місцевості: „Довідуємося, що такі — то фабрики дістали дуже секретне замовлення для маринарки на квоту до 3 мільйонів долярів, в зв'язку з чим побільшує скількість робітників" і т. д. Очевидно, що така вістка, коли попаде в руки ворога, чи „партизан миру", може датиїм предмети для саботажів, завдати великої шкоди людському життї та майні — поминаючи щерби в оборонній силі держави. Щоб запобігти тому, треба або відповідної самодисципліни репортерів, або обмежень у роді тих, що видав їх ген. Мек Артур, бо ворог має відкриті очі і вуха.

Др. Роман Верес

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ... КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНГС"!

Нові імігранти

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Мюір" до Ню Йорку 16-го лютого.

Флюнт Тадей; Дорошенко Станислав; Бройко Михайло; Коцліха Нуся-Ксеня; Коваль Олександер; Лісничий Олексій; Неганів Анна, Ірина; Нос Іван, Катерина Ірина; Чикало Іван, Гедвід-Марія; Запотічний Микола.

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Стирджіс" до Ню Йорку дня 17-го лютого:

Фик Іван, Марія, Анастазія; Івченко Юрій, Бронислава; Івченко Віктор; Івченко Галина, Квасневський Едвард, Варвара, Леопольда; Квасневська Степанія; Ласовська Марія, Юрко, Богдан; Петрочук Микола, Лідія, Константин; Прокудин Яків, Марія, Валентина; Стрибко Семен, Ірина, Ляріса, Шурко; Сипняк Степан, Марія, Богдан, Михайло, Ярослав; Терлецький Роман, Софія, Лідія; Задан Степан, Ольга, Зінаїда, Анна; Затонський Осип, Бронислава; Качмарек Михайло; Попович Фльоріка, Діонізій; Фридрих Андрій, Катерина, Галина; Юсько Іван; Юхин Кирило, Ельза; Фляйшер Ріта-Дорота; Крижанівський Юліян-Зенон.

ПОЗДОРОВЛЯЮТЬСЯ СТАЛІН І МАО

Гонґ Конґ, 14. лютого. — Згідно з повідомленням Пейпінґської радіовисильні, Мао Це тунґ і Сталін обмінялися телеграмами з поздоровленням з нагоди річниці совєтсько-китайського договору. В цьому договорі вони бачать „гарантію миру".

● **Вісім сільських шкіл** в повіті Вестчестер, на північ від Ню Йорку, хочуть об'єднати свою адміністрацію і мати одну середню школу. Ідеться головно про автобуси для довозу дітей на науку.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

CLEVELAND, O.—St. Mary's Lodge No. 112 will hold its regular monthly meeting this Sunday, Feb. 18, 1951 after 3rd Mass in St. Peter & Paul Church hall. Please pay your dues. — E. Lalik, Pres.; H. Prociw, Treas.; R. Kupchik, Fin. Sec'y.; M. Fedak, Rec. Sec'y.

CHICAGO, ILL. — Birth of Holy Virgin Society, Branch 259, will hold its monthly meeting Sunday, Feb. 18, 1951, at the Church Hall, 4952 So. Paulina St., at 2:00 P. M. — P. Trusiak, Rec. Sec'y.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Повідомляємо членів відділу 397, що збирання вкладок буде в неділю, 18. лютого, від год. 1—3 під ч. 847 Н. Френклин вул. — О. Штогрин, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. лютого, в 2. год. пополудні, в парафіяльній галі, 305 Hudson Ave. Проситься всіх членів прийти на збори і заплатити свій розмет, бо по хатах вкладок не будемо збирати. Пригадується довгуючим членам, щоб конечно прийшли на ці збори і заплатили свій довг, бо інакше з ними поступиться згідно з постановою братського статуту. — За уряд: В. Колданський, предс.; А. Іванів, фін. секр.; І. Войчук, кас.; Р. Пристай, рек. секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в неділю, 18. лютого, в парафіяльній салі при 74 Геррис Еве., точно в год. 1. пополудні. Проситься всіх членів прибути на ці збори, бо є важні справи до обговорення. Просимо також цих членів, що входять в склад ювілейного комітету, на наради зараз по зборах. Пригадується членам, що місяць лютий є короткий, а тому тимбільше треба старатися вирівняти свої належитости точно на час. — І. Околіта, предс.; І. Кокольський, секр.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ"

ТАРЗАН, ч. 2533. Хвилева передишка.

REALIZING THAT HE COULD NOT OUT-DISTANCE THE FOREMOST SAGOTH, INNES FITTED AN ARROW TO HIS BOW AS HE RAN. A HEAVY SPEAR GRAZED INNES' HEAD, AS A SAGOTH WITH AN ARROW THROUGH HIS HEART, FELL DEAD AT INNES' FEET

AS INNES BROUGHT DOWN ANOTHER GORILLA-MAN, THE THIRD TURNED BACK TO AWAIT THE MAIN BODY.

UTTERLY EXHAUSTED INNES STUMBLED ON TOWARD THE TOP OF THE PASS.

WHAT LAY BEYOND—THE END OF THE TRAIL FOR HIM, OR SAFETY?

Іннес зрозумів, що він не втече далеко від передового саґота і тому наложив стрілу на лук підчас утечі. Важка списа обтерлася об голову Іннеса, одначе саме тоді саґот упав під ногами Іннеса, з прошитим стрілою серцем.

Коли Іннес повалив ще одного горилля-чоловіка, третій відвернувся взад, щоб підождати головної сили ватаги.

Цілком вичерпаний зі сил, Іннес перебрався на вершок просмику.

Що лежало поза цим — кінець стежки, чи рятунок?